

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

1. Omnis res per quascunque causas nascitur, per easdem dissolvitur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

COMMENTARIVS
IN T. 41. LIBRI V.
DECRETALIVM,
DE
REGVLIS IVRIS.

REGVLA I.

*Omnis res per quascunque causas nascitur, per easdem
dissolvitur.*

I.

Ec Regula attribuitur Auctori Operis imperfecti *hom. 32. in Matth. & quia à veteribus esse s. Chryso-
mum* existimatur, ipsius nomen præfixum legimus. Sumpta videtur ex *Reg. 35. Iur. Civ.* Nihil tam naturale est, quam eodem genere quodque dissolvere, quo colligatum est: ideoque verborum obligatio verbis tollitur; nudi consensus obligatio contrario consensu dissolvitur. de quo v. *ulterius Philippum Decium.* Refertur etiam in *c. Omnis 27. q. 2.* ad probandum, non separatione corporum, sed voluntatum distrahi matrimonium, cum illius causa non sit coitus, sed voluntatis consensus. Quamobrem

pro vero germanoque sensu, non nihil à literâ recedendum, & suppositione congruâ utendum est. Neque enim simpliciter res qualibet naturalis, artificialis, vel etiam moralis, per eas causas, quibus efficitur, destruitur, ut apparet in omnibus illis, quorum conservatio à causâ productivâ non pendet. Manet uva sine vite, gemma sine artifice, sententia sine iudice. Eo igitur modo, quo cælum dicimus tegere omnia, cum seipsum non tegat, omnis res à causâ effectrice sua dissolvi censetur.

Nec dubium relinquitur, quin regule auctor, non de physicis compositis, sed civilibus, ac moralibus loquatur. Quod animadvertens *Glossa* sic exponit. Omnis res, *id est*, omnis obligatio temporalis per quasc. causas contrahitur, per easdem dissolvitur. Huiusmodi enim obligationes temporales consensu fiunt, & dissensu pereunt. Secus in

in spiritualibus accedit. Nam neque matrimonium consummatum, neque jus electione Canonica acquisitum dissensu voluntatum extinguitur.

II. Pro Regula uberiori confirmatione exempla occurrunt. 1. in sponsalibus, quæ propter odium, quod timetur, utriusque contrahentium voluntate quâ contracta prius erant, dissolvuntur; eo ferè modo, quo illi, qui societatem inierant, interpositione fidei, eandem sibi remittunt. *c. praterea. 2. De sponsal. 2.* in toto genere contractuum, de quibus in *Part. 2. Summa Jur Canon.* egimus, præsertim innominatis, qui faciliùs pœnitentiam admittunt. Quo etiam pertinent sponsiones, induciæ, scœdera, & his similia. Sic ferè *Glossa*, à qua nihil vetat recedere, & Regula fines ampliare. Non secus enim, atq; in contractibus, in aliis multis obtinet: ut *primò* in legibus, statutis, & privilegiis. Hæc enim, nisi materiæ conditio resistat, à beneplacito illorum, qui Reip. clavum moderantur, ita pendent, ut confirmare vel infirmare liceat. Lex temporalis, ait *S. Aug. l. 1. de lib. arb.* quamvis

justa sit, mutari tamen pro tempore potest; idquæ dupliciter, ut *S. Thom. in 1. 2. q. 97. art. 1. explicat. V. Sylv. V. Lex. n. 25. Laym. l. 1. tract. 4. c. 23. n. 28.* Secundo in oneribus imponendis, cujus generis sunt tributa, vectigalia, portoria & consimilia, quæ cum tempore oriuntur, cum tempore occidunt. Nam qui impulsus necessitate imperat, sublata necessitate relaxat.

Tertio in votis quibusdam, quorum firmitas alieno arbitrio indiget. Etenim vota conjugum à maritis, filiorum à parentibus, regularium à prælatis suis, vel approbatur, vel irritantur. *c. Noluit. c. manifestum 33. q. 5. c. Monacho. 20. q. 4.* Dispensat in quibusdam Pontifex, in quibusdam Episcopus: nonnulla mutat confessarius. *V. Navarr. cap. 12. à numer. 63.*

Quarto denique in ultimis voluntatibus. Etenim testamenta non nisi testatoris morte confirmantur, nec prima, sed ultima voluntas defuncti modis omnibus conservari debet. *c. Ultima. 13. q. 2. l. Sancimus. C. de testam. l. i. Clar. 5. Testam. n. 2.*

REGVLA II.

Ea facta, quæ dubium est, quo animo fiant, in meliorem partem interpretanda sunt.

II. **D**ubium propriè est suspensio intellectus harentis quasi in bivio, nec banc, nec illam partem eligendo, Vel, si mavis, suspensio animi in neutram partem inclinantis. Dubitans enim, quasi compede injecta progredi nequit, ut *Aristot.*

observat. l. 3. Metaph. text. 1. V. Less. l. 2. cap. 29. dub. 2. num. 6. Bardum Discept. 5. cap. 1.

Qui in positivum & negativum dividunt, impropriè loquuntur, & cum opinione confundunt, quæ nihil aliud est,